

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดหนองคาย
ผู้วิจัย	นายอัษฎาวุธ โภคาพานิช
กรรมการควบคุม	อาจารย์ ดร.ศาสตรา เหล่าอรรค และ อาจารย์ ดร.โสมิต แพงสร้อย
ปริญญา	ศศ.ม. สาขาวิชา วัฒนธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2555

บทคัดย่อ

โฮมสเตย์ในที่นี้ หมายถึง บ้านที่อยู่ในชุมชนชนบทจังหวัดหนองคาย มีประชาชนในชุมชนเป็นเจ้าของ และเจ้าของบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ประจำ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ในจังหวัดหนองคาย 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดหนองคาย ระยะเวลาวิจัยเริ่มจากเดือนกรกฎาคม 2554 ถึงเดือนกรกฎาคม 2555 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบไม่มีโครงสร้าง แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบไม่มีส่วนร่วม โดยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า และนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์จังหวัดหนองคาย เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2543 เนื่องจากเกิดปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ “บั้งไฟพญานาค” ในลุ่มน้ำโขงมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปจังหวัดหนองคายเป็นจำนวนมาก ทำให้โรงแรมและที่พักต่าง ๆ ไม่เพียงพอ ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีนโยบายให้ชาวบ้านเปิดบ้านตนเองให้นักท่องเที่ยวเข้าไปพัก ร่วมรับประทานอาหาร และอำนวยความสะดวกให้เสมือนญาติที่นุ่งสร้างประทับใจให้นักท่องเที่ยวจนเป็นที่มาของหมู่บ้านโฮมสเตย์

สภาพปัจจุบันและปัญหา พบว่า ในฤดูเทศกาลออกพรรษาและเทศกาลสงกรานต์ จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาพักที่หมู่บ้านโฮมสเตย์เป็นจำนวนมาก บ้านพักที่จัดไว้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว แต่หลังเทศกาลหมู่บ้านเงียบเหงาขาดรายได้ เกิดปัญหาเศรษฐกิจจราญได้ในครอบครัวลดลง ปัญหาคนว่างงานเพิ่มขึ้น บางคนหนีเข้าไปรับจ้างทำงานในกรุงเทพมหานคร ทิ้งบุตรหลานให้อยู่กับปู่ย่าตายาย สร้างปัญหาสังคมเป็นอย่างมาก

แนวทางพัฒนา พบว่า หมู่บ้านโฮมสเตย์มีการพัฒนาหลายด้าน ได้แก่ ด้านที่พัก อาหาร วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์ โดยการจัดอบรมให้ความรู้คณะกรรมการดำเนินงาน ชาวบ้านและเยาวชน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์กรบริหารส่วนตำบล พัฒนาชุมชน มาให้ความรู้ด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดทักษะในการดำเนินงานและเป็นชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ตลอดไป

โดยสรุป การวิจัยครั้งนี้ พบว่า หมู่บ้านวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ จังหวัดหนองคาย มีแนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ แต่ยังคงขาดงบประมาณในการพัฒนาจำนวนมากควร

ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพของชุมชนให้มีรายได้และเป็นการเตรียมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

TITLE Development Guidelines for Village Cultural Home Stays to Promote Tourism

AUTHOR Asdawut Pokapanich

ADVISORS Dr. Satra Laoankha and
Dr. Kosit Paengsoi

DEGREE Ph.D. **MAJOR** Cultural Science

UNIVERSITY Maharakham University **DATE** 2012

ABSTRACT

Home Stays were country houses owned by people in Nong Khai Province and the owners were also living in such houses. The purposes of the study were 1) to study the historical background of Village cultural home stays in Nong Khai Province 2) to study current circumstances and problems of management of village cultural home stays in Nong Khai Province, and 3) to draw development guidelines for village cultural home stays to promote tourism in Nong Khai Province. The research was carried out during July, 2011 until July, 2012. The qualitative research used a basic survey, interviews, and observations. The 100 sample include key, casual, and general informants respectively. A triangulation technique was used for data reliability and the results were presented descriptively. The results were as follows :

Historically, the village cultural home stays in Nong Khai was established in 2000 due to a supernatural phenomena, known as, Naga fireballs in the Mekong River bringing thousands of tourists to the Province making hotel shortages. The Provincial Governor at that time had a policy allowing the villagers open their home for tourists, have meals with them, and provide accommodation as if they were their relatives. The tourists were impressed by such services. That was the origin of village cultural home stays in Nong Khai Province.

For current circumstances and problems of management of village cultural home stays in Nong Khai Province, the study the high tourism in Nong Khai Province was during the end of the Buddhist Lent and Songkran Festival. There were hotel shortages during that time. Yet after the high tourist season, most village cultural home stays were not occupied, the villagers could not make enough income ; many people were unemployed; some went to work in city areas leaving children with grand-parents causing a lot of social problems.

As for development guidelines of village cultural home stays to promote tourism in Nong Khai Province, the author proposed several aspects of development, such as, rooms, food, culture, tourist attractions, and public relations by training for the

cultural village home stay committee members, residents, and youth. Tambon Administrative Organizations provided financial support; District or Provincial Development Offices should provide technical support so that the cultural home stays could stay and support themselves in the long run.

In conclusion, the village cultural home stays in Nong Khai Province had a variety of development guidelines. Yet, they lacked adequate budget to operate such services. Government and private sectors should provide necessary support so that the village cultural home stays could be well prepared for the coming of ASEAN and the people could make enough income.

